

8. Wasze dziecko potrzebuje świeże powietrze - do oddychania i do zdrowego rozwoju!

Proszę nie palić papierosów w pomieszczeniach, w których się dzieci utrzymują! Jako „palący” w rodzinie nie jest się dobrym przykładem dla swojego dziecka!

Proszę wietrzyć mieszkanie, przede wszystkim pokój dziecienny i to parę razy dziennie oprócz tego dbać o wietrzenie sypialni przed pójściem do spania!

9. Proszę dbać o to, żeby dziecko nie patrzyło za dużo telewizji!

Dziecko przedszkolne nie powinno więcej niż ½ godz., a pierwszoklasista nie więcej niż 1 godz. spędzić przed telewizorem.

Telewizja, gry elektroniczne i gry komputerowe mogą rozwój dziecka zaniebezpieczyć. Dlatego proszę zwrócić uwagę na wybór gry czy audycji dla swoich dzieci i to konsekwentnie zastrzegać.

W pokojach dzieci telewizja nie ma nic do szukania!

10. Proszę bronić dzieci przed wypadkami!

- Proszę się poinformować, czy własne mieszkanie jest bezpieczne dla dziecka i jak to można osiągnąć.
- Nigdy nie zostawić małych dzieci samych w wannie albo w brodziku dzieciennym.
- Jak najwcześniej nauczyć dzieci pływać.
- Podczas podróży autem należy dziecko posadzić na odpowiednie siedzenie dziecięce.
- Proszę zwracać uwagę na posiadanie kaski podczas jazdy rowerem, to samo należy się na jeździe na deskorolkach albo podobnym urządzeniu jazd!
- Bardzo ważne jest też ćwiczyć postawy i reguły zachowania drogowego - najlepiej iść swoim przykładem!

Pożyteczne dalsze informacje dla państwa:

- Zdrowie dzieci
- w portalu internetowym miasta Dortmund
www.doki.dortmund.de
www.bambini.dortmund.de
i na stronach internetowych zentrali uświadomienia zdrowia (Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung)
www.kindergesundheit-info.de
www.j1-info.de
- Do szczepionki
- na stronach internetowych Instytutu Roberta Kocha (Robert Koch-Institut)
www.rki.de
i niemieckiego zielonego krzyża (Deutsches Grünes Kreuz)
www.dgk.de
- Do zapobiegania wypadków
- na stronie internetowej Kinderschutzbund Dortmund e.V., „okrągły stół” do zapobiegania wypadków dziecięcych („Runder Tisch zur Prävention von Kinderunfällen in Dortmund“)
www.kinderschutzbund-dortmund.de
i społeczny związek bezpieczeństwa dla dzieci e.V.
www.kindersicherheit.de

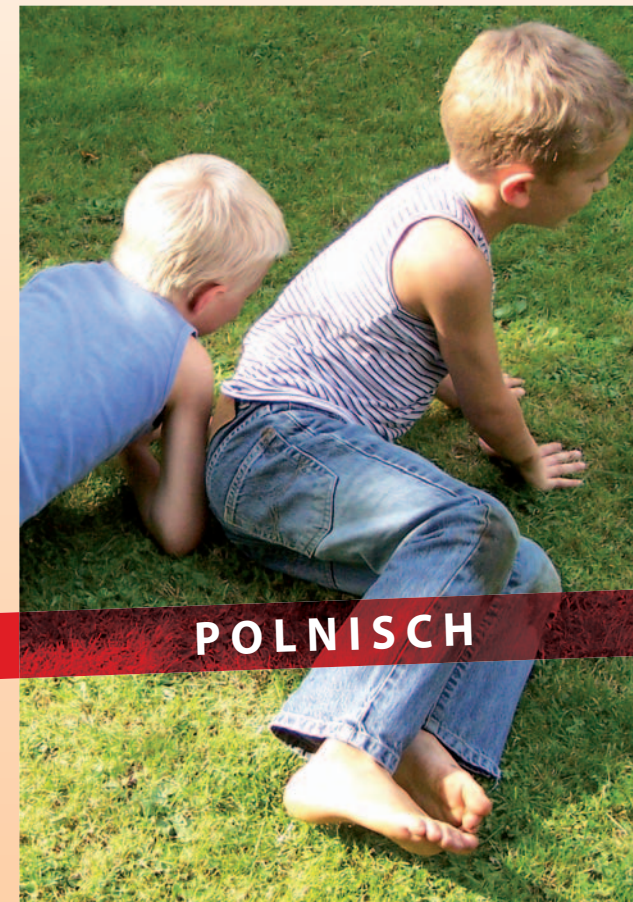
Das dieser Veröffentlichung zu Grunde liegende Projekt wird mit Mitteln des Bundesministeriums für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (BMELV) gefördert.

Na podstawie projektu powstała ta publikacja i jest finansowana przez ministerstwo żywienia, rolnictwa i opieki (Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz - BMELV).

Herausgeber: Stadt Dortmund, Gesundheitsamt
Redaktion: Dr. Annette Düsterhaus (verantwortlich), Dr. Eva-Maria Stoffers
Gestaltung, Satz, Produktion und Druck: DortmundAgentur (Dezember 2008)
Wydawca: Stadt Dortmund, Gesundheitsamt
Redakcja: Dr. Annette Düsterhaus (odpowiedzialna), Dr. Eva-Maria Stoffers
Projekt graficzny, produkcja i drukarnia: DortmundAgentur (November 2008)

Besser essen. Mehr bewegen.
KINDERLEICHT-REGIONEN

POLNISCH

Wyrosnąć zdrowo.....
10 Podstaw dla rodziców

Doki
ISS FIT

Stadt Dortmund
Gesundheitsamt

10 zasad dla rodziców

Powstały one z dziennej pracy w poradni dziecięcej i młodzieżowej. Mają być wskazówką w współżyciu dziennym ze swoim dzieckiem.

1. Proszę zająć się swoim dzieckiem!

Zajęcie dzieckiem przez rodziców jest bardzo ważne dla zdrowia i rozwoju dziecka.

Proszę dużo z dzieckiem rozmawiać, go słuchać, z nim się bawić i dać możliwość brać udział w życiu codziennym.

2. Proszę wykorzystać wszystkie badania do wczesnego rozpoznania chorób!

Proszę korzystać z wszystkich badań zapobiegawczych i ich wczesnorozpoznania przez tzw. U-badania, które są bardzo ważne.

Te badania umożliwiają wczesne rozpoznanie chorób lub problemów w rozwoju i ich leczenie.

Pierwsze przezorne badania odbywają się zaraz po porodzie dziecka. Już w szpitalu otrzymają państwo tzw. „**zółty zeszyt**” **przezości**. Proszę brać je poważnie i nie zapomnieć też i tych badań zdrowia także dla młodzieży **J1 dla 12-14 latków**.

3. Proszę się starać o całkowitą ochronę przez szczyponki!

Szczyponki należą do najskuteczniejszej ochrony przeciwko infekcyjnym chorobom (pomagają przeciwpobiegawczo).

Szczyścić można również przeciwko zakaźnym chorobom, a więc przeciw chorobom, którymi się można zakażać a którego przelot jest poważny lub też skomplikowany i trudny do leczenia.

Ten, kto jest ochroniony szczyponką, chroni nie tylko siebie lecz i też całą społeczność, bo sam nie grozi zakażeniem innych.

4. Proszę swoje dziecko zdrowo odżywiać!

Zdrowe wyżywienie musi wynosić :

- **wystarczająco** chleba i innych produktów zbożowych jak n.p. płatki, makaron, ryż i inne (pamiętaj: chleb grubo a dodatki cienko – szynka, ser itd.)
- **wystarczająco** ziemniaków, jarzyn, owoców jako główną część wyżywienia a nie jako dodatek
- **miernie** i małotłuste mleko (1,5%), i mleczne produkty
- **miernie** chude mięso, rybę i jajka
- **mało** tłuszczu (margaryny, masła) i oleju
- **mało** słodczy.

Przynajmniej 6 razy dziennie potrzebują dzieci **wystarczająco** popoju. Te mogą być woda gazowana albo niegazowana, małosłodzona herbata owocowa lub ziołowa oprócz tego soki owocowe, zawsze rozcieńczone z wodą normalną albo gazowaną.

Specjalne poufne informacje

1. Uwaga przy zakupie jogurtów owocowych albo budyniów– często za słodkie i zawsze za tłuste!
2. Dużo schowanego tłuszczu zawierają także zrazy mielone, kiełbasa i wszystko panierowane!
3. Dzieci nie potrzebują „specjalnego” pożywienia tzw. pożywienia dziecięcego - one są przeważnie za tłuste, słodkie i za drogie!

5. Proszę wspólnie z dzieckiem uważać na higienę zębów!

Bardzo ważne jest dostarczające żucie jedzenia, żeby ciało dobrze przyjęło pokarm i jednocześnie wzmacnia i rozwija się muskulatura szczęki. Z tego korzysta rozwój wymowy. Nawet zęby mleczne ulegają od początku pielęgnacji i leczenia.

Używanie smoczka w butelce nie ma nic do czynienia z pragnieniem i szkodzi tylko zębom. Najpóźniej od 2-iego roku życia należą napoje do kubka albo do tzw. uczącej filiżanki.

Zęby potrzebują też ochrony – proszę swoje dziecko w 3., 4. i 5-tym roku życia przedstawić u dentysty.

6. Proszę dbać o to, żeby dziecko miało dużo ruchu!

Naturalnie najlepiej na świeżym powietrzu!

Propozycja – jak by to było, żeby dziecko brało udział w klubie sportowym? Proszę korzystać z dziennych możliwości n.p. krótkie drogi, chodzić na pieszo, zamiast jechać windą brać schody. Rodzinny sport na weekendzie jest dla wszystkich zadowalający!

7. Proszę iść z chorym dzieckiem do lekarza!

Gorączka, biegunka, wymioty, bóle gardła i usz nie lekceważyć tak samo kaszel, bóle głowy i brzucha, bóle przy puszczaniu moczu. Mogą one być znakiem ciężkiej choroby. Dlatego zaraz włączyć lekarza albo nawet pediatrę.

Jeżeli nagle brakuje tchu albo zjawia się napad kurczu, nieprzytomność, sztywna szyja z wysoką gorączką albo poważne krwawiące rany i znaki ciężkiej reakcji alergicznej natychmiast - nie wachać się - **powołać lekarza ratunkowego i karetkę pogotowia 112!** To samo znaczy się, jeżeli występuje duszenie się, słabe krążenie krwi, zaczerwieniona powierzchnia skóry i nabrzmione usta